

Er zijn in ons land weinig gebieden aan te wijzen, die meer geleden hebben van de laatste oorlog als West-Zeeuws-Vlaanderen. De belangrijkste plaats, in wat hier genoemd wordt Het Westelijk Deel, Oostburg werd praktisch van de kaart geveegd en vele boerderijen werden totaal vernield.

Begrijpelijk bleef de schade niet beperkt tot huis en haard, maar vielen ook onder de bevolking vele slachtoffers.

Het landschap, dat gekenmerkt werd door zijn prachtige erfbeplantingen met in hoofdzaak de Hollandse iep en zijn fraaie populieren dijen werd in enkele weken herschapen tot een ruïne.

Dat de bevolking zich in de eerste naoorlogse jaren minder gelegen liet liggen aan het herstel van dit landschap is duidelijk, omdat de wederopbouw van huizen en bedrijfsgebouwen alle aandacht opeiste.

Rond 1948 kreeg het herstel van het landschap geleidelijk meer aandacht en dank zij een gunstige subsidieregeling, spijtig genoeg wel gekoppeld aan een minder gunstige schadevergoeding voor de verloren gegane houtopstanden, werd een begin gemaakt met de herinplant van erven en dijken.

In die tijd werden door het Staatsbosbeheer verplichtingen tot herbeplanting opgelegd, waarbij de te gebruiken populierenklonen werden voorgeschreven.

Dit was de reden waarom in de eerste jaren van het herstel veelvuldig gebruik gemaakt werd van de *Populus 'Regenerata'*. Deze kultivar bleek als opvolger van de in de vooroorlogse jaren in deze streek algemeen voorkomende *'Marilandica'* of *'Zeeuwse Witte'*, een volkomen mislukking te zullen worden. Reeds na enkele jaren bleek, dat de *'Regenerata'* gedoemd was een kwijnend bestaan te leiden in het extreme west Zeeuws-Vlaamse klimaat.

Het kwaad was toen echter geschied en het is begrijpelijk, dat men na alle ellende van de oorlog en zijn gevolgen voor deze streek er weinig voor voelde om de nog jonge beplantingen te vervangen door andere soorten.

Na 1952 werd de *'Regenerata'* niet meer geplant, maar werd veelvuldig gebruik gemaakt van de *'Robusta'* en de *'Zeeland'*, welke de juiste boom op de juiste plaats is gebleken.

Met het verstrijken van de jaren bleek, dat de slecht groeiende *'Regenerata'* bijzonder gevoelig was voor *Marssonina* en het is deze bladziekte, welke de duizenden populieren van deze soort volledig heeft ondermijnd.

Afhankelijk van droge of natte zomers begonnen de populieren steeds vroeger hun blad te verliezen en het werd duidelijk, dat, met uitzondering van enkele groepen in bosverband, de totale opstand van de *'Regenerata'* nooit kaprijp zou worden en tot volledige mislukking gedoemd was.

Sinds 1965 werden reeds enkele opstanden gerooid, maar het gros van de naar schatting 15 000 populieren van deze soort leidde z'n uitzichtloos bestaan verder, tot in 1973 plotseling bleek, dat enkele duizenden bomen gelijktijdig de laatste adem uitbliezen.

In de nazomer van 1973 werd een inventarisatie gemaakt van de afgestorven populieren en van de bomen welke op sterven na dood waren.

Alleen al voor het Waterschap „Het Vrije van Sluis” bleek dit aantal rond de 3000 te liggen, terwijl het totale aantal rond 5000 bedroeg.

In de afgelopen winter werd het merendeel van de dode bomen geveld en dank zij de opleving van de houtprijzen is de schade enigszins beperkt, in die zin, dat de bomen met een doorsnede van 35 cm en op, een redelijk bedrag hebben opgebracht.

P. 'Regenerata', gestorven door Marssonina.

Het overgrote deel van de populieren heeft deze afmetingen echter niet gehaald en het Waterschap heeft zelfs een partij van 845 stuks van de hand gedaan, waarvoor een bedrag van f 4700,— moest worden bijbetaald voor het ruimen. Andere partijen ter grootte van 426 en 758 stuks brachten acht à tien gulden per stuk op.

Zonder al te pessimistisch te zijn nemen we aan, dat nog ongeveer 10 000 bomen in de komende drie à vijf jaar zullen afsterven. Slechts een betrekkelijk klein deel van deze bomen valt onder de Boswet, omdat het in hoofdzaak wegbeplantingen en eenrijige beplantingen betreft. Ook veel dijkbeplantingen vallen buiten de Boswet, omdat over de kruin van de dijk een weg loopt, zodat deze worden aangemerkt als wegbeplanting.

De herbeplanting dreigt dan ook een groot probleem te worden, niet voor wat betreft de Waterschappen en andere Publiekrechtelijke Lichamen, maar speciaal voor het particuliere bezit.

De vette jaren, die nu hopelijk zijn aangebroken voor de populierenteler zullen hen de achter ons liggende magere jaren toch moeilijk doen vergeten, vooral omdat de opbrengsten van de populieren, die nu in grote getale afsterven weinig aanleiding geven om enthousiast aan herbeplanten te denken.

Het subsidiebeleid van Rijk en Provincie en de liefde voor het mooie Zeeuws-Vlaamse land, zullen hopelijk ook de particulieren ertoe bewegen, de verloren gegane beplantingen in ere te herstellen.

Naschrift redactie: Het artikel van de heer Goossens wijst nog eens extra op het grote gevaar om grote aantallen populieren van eenzelfde ras aan te planten, vooral wanneer nog niet voldoende van het betreffende ras bekend is.